

Campanula, der er en af hovedkulturerne i Gartneriet Thoruplund ved Odense, er meget følsom overfor gråskimmel. Det betyder, at styring af luftfugtigheden i væksthuse, er alfa og omega for at producere de gode Campanula planter, gartneriet er kendt for.

Samtidig har gartneriet gennem de senere år gjort en stor indsats for at reducere energiforbruget blandt andet ved at opsætte energibesparende gardinanlæg med både mørklægningsgardin og skyggegardin. Det sparer på energien, som det skal, men udgør samtidig en risikofaktor.

- Når man isolerer væksthuset med to lag gardiner, øges luftfugtigheden. Så trækker vi de dyre gardiner fra, og hjælper det ikke nok, må vi åbne vinduerne og fyre for spurvene. Det, syntes vi, vi burde gøre noget ved, fortæller Jørgen Andersen, Gartneriet Thoruplund.

Mindre gråskimmel

Affugtningsanlæg er ny teknologi, der er blevet aktuel i gartnerierhvervet gennem de senere år, hvor energibesparende tiltag som fx gardininstallationer har stået øverst på dagsordenen.

- Agam affugteren, som Flextechnic forhandler, var blevet prøvekørt i Gartneriet Knud Jepsen, og havde der vist så gode takter, at vi godt turde investere i fem anlæg, siger Jørgen Andersen.

Affugterne blev installeret i januar 2013 – en lidt mere kompliceret proces end forventet med mange rør og ledninger – men har siden, bortset fra enkelte børnesygdomme kørt upåklageligt.

De fem affugtere affugter et areal på 21.000 m², hvor de kan gøre gavn i Campanula kulturen.

- Og gavn har de helt klart gjort, især i vintermånederne. Vi oplever mindre svind, en mere tør bund i planterne og dermed færre problemer med gråskimmel og som følge deraf også et mindre fungicid forbrug, pointerer Jørgen Andersen.

Realiserede besparelser

Oftentimes er de besparelser, der angives, baseret på modelberegninger, men besparelserne hos Thoruplund er realiserede og giver sig altså direkte udslag på bundlinjen.

Det har nemlig været muligt at sammenligne energiforbruget dag for dag i to identiske huse med ens gardinanlæg, belysning, kultur og så videre men med og uden affugtningsanlæg.

Lillegaard Teknik har opsamlet og analyseret data og ad den vej regnet sig frem til energibesparelsen, der udgør 2.903 MWh/år eller i kroner og ører mere end 432.000 kr/år.

Af: Lotte Bjarke

Bedre planter og mindre varme**regning**

Takket være fem affugtningsanlæg har Thoruplund sparet cirka 30% af energiforbruget væk i huse med affugtere. Samtidig bliver planterne stærkere

Det giver en tilbagebetalingstid på hele anlægget på lidt over et år, når energisparetilskud indregnes.

Besparelsen svarer til cirka 30% af gartneriets energiforbrug på arealer, hvor affugterne

er installeret, så det er virkelig noget, der kan mærkes. Samtidig er besparelsen faktisk markant større end forventet – og beregnet – på forhånd.

Jørgen Andersen pointerer, at de store besparelser i sagens natur især er at hente i vintermånederne, men anlægget kører i princippet året rundt styret af gartneriets klimastyringsanlæg.

- Affugteren er altid stand-by, og kan fx også spille en vigtig rolle i august, der er en lidt underlig måned, hvor der kan opstå meget høj luftfugtighed i perioder, siger Jørgen Andersen.

Der kan spares energi i gennemisolerede væksthuse, men der kan også opstå problemer i kolvandet på øget luftfugtighed.

Søg miljøteknologitilskud

I 2012-2013 har adskillige gartnerier opnået 40% tilskud til investering i affugtere med baggrund i den forventede energibesparelse. For at være berettiget hertil skal man blot kunne dokumentere en sandsynlig energibesparelse på mindst 10% bedre end normalt anvendt, det vil sige ved traditionel fugtstyring. Bemærk at der er store forskelle fra gartneri til gartneri på, hvor stor energibesparelse man kan opnå. Det man sparer er det, energitab, man har ved traditionel fugtstyring: "Vi trækker gardiner fra, åbner for vinduerne og fyrer for gråspurvene", nævnes der i artiklen. Du kan få GartneriRådgivningen til at hjælpe med ansøgningen om tilskud, der kan søges nu, med sidste frist tirsdag den 3. juni 2014.

Ole Bærenholdt-Jensen

Stærkere planter

Thoruplund har valgt at hænge affugterne op over bordene i gartneriet, så de ikke tager

LED lamper under affugterne opvejer affugterens skyggevirkning.

plads fra planterne. For at undgå at skygge under de temmelig omfangsrige affugtere påvirker planterne under dem i uheldig retning, er der monteret LED lamper under affugterne.

Alt i alt konkluderer Jørgen Andersen, at affugterne ikke alene sparer på energien og mindsker problemerne med gråskimmel. Han vurderer, at plantekvaliteten generelt bliver bedre, takket være affugterne.

- Der er indbygget ganske kraftige blæsere i affugterne, der øger luftcirkulationen i væksthuse markant. Det resulterer i lidt hårdere og dermed lidt stærkere planter, der samtidig er lidt mere kompakte. Og det kan vi selvfølgelig kun være glade for, understreger Jørgen Andersen, der ikke er i tvivl om, at erfaringerne fra Thoruplund kan overføres til andre følsomme kulturer. ■

